VOLAPÜK
VALÖPO
VEÜTIK

Flenef Bevünetik Volapüka

Ponapük

Sirkülapenäd lü Volapükaflens Valöpo

YELOD DEGTELID
NÜM 1 YANUL 2002 (Pads 1 jü 8)

Ralph Midgley
24 Stanwell Rise
SCUNTHORPE
North Lincolnshire
DN17 1TF

O Volapükaflens Valöpo !

Tü prim yela nulik, finükob gelogami love yel pasetik, keli eprimob ün yel lätik :

Ün prilul äbükob digidi tefü el Filippus Johann Krüger (1911 - 1992). kel ävobom sovemo pro Volapük, e kel, in tef at, binom sam legudikün alikanes obas attimo.

Ün mayul, änunoy obis dö nüdug saludädikama Datuvala, kel odulon du yels mödik; ye klüliko nited bosik dabinon in tef at. In Sirkülapenäd at, jenöfo, balan flenas Volapüka esedom obe kopiedi peneda (rigiko in latinapük) fa Lebijop di 'Friburg' lü Papale Leon XIII, kela sek äbinon, das Johann Martin Schleyer pästimom fa nem 'Monsignor'.

Ün setul, lädül Polänik nemü Katarzyna Tempczyk ed ob äbespikobs stadi adelik Volapüka, kel poso päbükon su pads gasedila Polänapükik : 'Vien di Warszawa'. Gased at padedieton yunanefe. sekü atos, spelob, das yunans mödik Polänik äkanons lärnön bosi dö Volapük.

Stanobs anu fo yan yela nulik: kisi okanobs dunön pro Volapük ün yel nulik at-li? Ekö bos, kel alan kanon dunön in yel nulik. Alan obas sevon pösodi nemu bali, kel nitedälon tefü püks votik. Dum spikot semik, mäniotols-ös püki obsik, e säkolsös pösodi at if sevon-la kin binon Volapük - li? Ba okanols somo propagidön püki boso vü flens olsik.

Gleipob pöti at ad glidön olis valöpo in vol : Yeli Nulik Läbik !

Valikosi Gudikün sedom Oles ed Olikanes

Ralph

PLIN SMALIK (XXVI)

(DIL BALID)

FA ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Ädabinon, flanü fonäd, failot stonamöna vönik. Ven ägekömob de vob obik, ün soar fovik, äküpob fagao plini smalik oba, kel äseadom löpo, ko lögs lagöl. Ed älilob omi, kel äspikom :

"So, ol no memol-li dö atos?" äsagom. "No binos löliko is !"

Vög votik ägespikon nendoto ome, bi ägeom :

"Si! Si! Binos del kuratik, ab is no binos top ut kö . . . "

Äfövob goli obik lü mön. No nog älogob, ni älilob eki.

Too plin smalik ägeom dönu :

". . . Fümö. Ologol, kö retod oba primon in sab. Te mutol stebedön obi. Obinob us ün neit at."

Äbinob fagü mets teldeg de mön ed ai no älogob seimosi.

Plin smalik äsagom nogna, pos seil :

"Labol-li veneni gudik? Binol-li fümik, das no oleadol sufön obi lunüpo ?"

Ästopob ko lad favik, ab ai no äsuemob.

"Nu, mogololös!" äsagom . . . vilob nexänön !"

Täno ädonükob, ob it, logis lü fut möna, ed äbunob! Äbinon us, löiköl lü plin smalik, bal snekas yelovik uts, kels deidons oyi ünü sekuns kildeg.

Du ädasukob poki obik ad setirön rövulapistuli oba, äprimob ad rönön, ab kodü noid, keli ädunob, snek äleadon oki slifön takediko ini sab, äs skutavat, kel deadon, e, nen spidön tumödo, äkripädon vü stons ko noid nelaodik metala.

I:3:2002

Älükömob jü mön tü tim kuratik ad dakipön ini brads obik manili plinik oba, paeliki äs nif.

"O din kion! Spikol anu ko sneks!"

Isäsnobob särvigastofädi goldik laidüpik oma. Iluimükob ome tämepis ed i ikoedob drinön omi. E nu no äriskob ad säkön bosi ome.

Älogedom obi fefiko ed äbradom särvigi oba. Äsenob ladi oma, kel äflapon äs ut böda deadöl ven ebejütoy oni me günül. Äsagom obe:

"Binob kotenik, das etuvol utosi, kel ädefon cine olik. Suno okanol getävön lomio . . . "

"Lio sevol-li atosi ?"

DIFIKOS

Hiel Zeno, filosopan, äsagom mane yunik zaniälik : "Nat egivon obes lilis tel e mudi te bali, sodas lilobsös mödo e spikobsös nemödo."

Nämädan Siyopik päsäkom cedi omik tefü vin. Ägespikom : "Binon flumot, kel pasetiron se linegs vomas e lads leonas, bi ven edrinob oni, kanob spikön nen stopön e komipön igo ta diab ! "

Ün tim nonik votik lugoy somödo äs pos yag, du milit e bü daväl.
(Bismarck)

If verat pögivonöv obe ko stip, das mutob klänedön oti ninü ob, e das no ögivoböv oti se ob - tän örefudoböv ad dunön osi ! "
(Seneca)

Utan, kel dunon nosi no pölon, e lärnon pölölo.

I:4:2002

DOM IN KLERÄTALUSÜT (6)

Koned fa el Johann Schmidt

PRO REIDANS NULIK - KONOT JÜNU

Dokan Schlägel binom cif ragiva zifik : patadiläd in Bukem Gretik Zifik. Äpreparom spikädi dö tops, patäds e pats deadanöpas büätik zü glügs ninü e plödü zifamon ettimik, ven älilom noki nelaodik ta yan büra okik. Visitan äbinom Dokan Hartmut Hausenstein. Dokan Schlägel päsüpädom dub leigaton pösodanema omik ko famülanem : *Hartmut*, keli ituvom in namapenäd bäldik oka, e keli äreidom as prepar spikäda okömöl. Desin visita Dokana Hausenstein äbinon ad getön penädis e magodis tefü bäldaharat zifa. Idrimom mödo dö dom semik in Klerätalusüt, ed ävilom vestigön tefi vü drimamagods e jenöf. Mans tel äbespikoms jenavi e veüti drimas, e nu Dokan Hausenstein finükom konoti ko küped stunüköl.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Söl Hausenstein finükom konoti nekösömik

"Ö! atos binon vo dredabik!" ävokädob smilölo. "Lio eplöpol-li ad seivön zifi isik as top jenotas valik at? Drimamagod eträton-li ole nemi zifa?"

"Nö!" el Hausenstein ägespikom. "Atos äjenon dub mod kösömik. Bü yels anik ituvob buki labü magods mödik zifa isik, e pö dulogam ona älabob senäli, das doms patik ömik älabons sümi gretik tefü doms ut, kelis ilogob in drims. Nilud at äglofon tio ad füm, ven äxamob kuratiko buki."

"E täno etävol-li sunädo lü zif at?" äsäkob, du äteifob ko töb smilili.

"Nö! no nog äkanob dunön atosi," el Hausenstein ägesagom. "Pos deadam bloda obik ämutob guvön* glunidalaboti, jüs son oma ägekömom ini lomän ad lovesumön oni. Nu ya irivob lifayeli veldeglulid, ven desir ädavedon pö ob, ad lifön dü tim brefik in zif at. Desir at

änämikumon ai plu, do ai no nog äkredob dö siämöf seimik drimas obik, bi bai klotem e dinäds votik drims at ätefons timi ut, kel ipasetikon nemuiko sis yels jöldeg jüesa züldegs. Ab nu äkanob gebidükön obe timi zesüdik; no ye ädalob zögön dü tum tu lunik visiti oba ini zif drimas obik; atosi bäld vemik oba äflagon.

Kludo ädetävob me tren; äbinos ün fluküp gölik. Posä irivob zifi isik, äspatob ömna ve vegäds no tu luniks ini nined zifa. No ävilob koefön obe ito, das üfo ösukob-la drimamagotis obik, das kludo pö atos ösukob äsvo magedis späkik. Kodü atos ävitob ti ai spati ini bäldaharat, e zuo atos äjenon, bi maläd futa obik äneleton futogoli lunüpik.

Ün del pato jönik - vütimo ya dönu ipreparob getävi ini Preusiän lofüdik - süpiko äreafob mö naed balid ini bäldaharat bäldikün. Süpo älogob tümis glügas tel, kels älöpikons in niläd nilik, e süpiko ädasevob stunölo - no sevob kodi jena - das züamöp lölik no äbinon nesevädik pö ob. Pato seväd at ätefon bumotis bäldik ömik in süt veütikün bäldaharata, ropis mödik domakedas dub lusütils smalik nabik, lü näilusüts fagotaleigik süta at äzugöls.

Dom in drims oba itopon bevü glügs tel, e lusüt, in kel itopon, äbinon fümiko as näilusüt, ibä äzugon krugiko ve kul nabik ona. Bai tops glügas at in harat isik öneodob demön lusütis te kilis, kuratikumo igo lusütis te telis, bi lusüt kilid, detiko äzugöl, ätopon ya in topalien leigik leigodü ut glüga löpik. To atos ästepob balido ini flanalusüt lätiko pämäniotöl, ed älülogob kuratiko domis valik; äbinons nesevädiks pö ob.

Misek at no äsäspetükon obi, ibä is dom drima obik no äkanon binön. Kludo te nog näilusüts su flan nedetik äretons. Ävätälob: üf us misek ot ojononöv oki, tän füm oreigonöv pö ob, das drims oba no älabons siämöfi seimik; das drims oba igo no älabons völad könäda pülikün. Fümäliko* ävegob traväriko ve süt ed ästepob da yümalusüt nabik ini lusüt plödikün näilusütas tel. Ävegob nevifiko ve kul krugik ona; ab id is lülogam domas valik onas äblebon nen sek gudik. Kanob lesagön osi, das koten semik äreigon pö ob, ibä neai ikredob, das drims oba oceinons okis ad dins jenöfik. Isiotäv oba te isöton

gegivön obe takedi zesüdik, isöton tuvedön säkädi balik, kel nog äreton pö ob, e kel dü tim saidiko lunik ikodon obe netakedi.

Kludo ägevegob dönu, e su vegäd lafik, nen spet seimik, e te demü kod balik, ad xamön lülogölo topi lölik ut, keli ma drims obik ömutob demön, äflaniovegob ini lusüt ut, kel äzugon fagotaleigiko in nil vemik lä haratasüt lunik.

Dub hit sola mens te nemödiks äbinons in lusüt. Cils anik labü logot pöfik ä slapik* äpledons in leyanabobot dagik. Dese geinapöb lenoid sovadik ätonon. Luman mu brietik äplödiovegom tifalölo.* Se fenät pämaifüköl doma in niläd pöba vom klöpöfik no plu yunik äplödiologof, e no äkanoy dotön dö febod* mirepütik ofa. Nemögiko äkanoyöv fomälön osi oke, igo no pö drimam, das lusüt at ästadonla in tef seimik lü ob u go lü vom löfidik se drims oba. Alo yüm ofa lü ob binon löliko neplänovik, binon löliko rätöfik. If jenöfiko tikod nesiämöfik seimik dö atos isüikonöv-la naedilo in brein oba, das in zif isik mögiko dom semik dabinonöv, kel äbaiädon ko dom in drims oba, tän dom at neai äkanon binön in lusüt at. So äbetikof dini. Ag! o söl dokan! Obs: mens pöfik stupik ai dönu vätälobs valikosi te dese atim, igo, ven osörönobs* po späkamageds.

Älaistepob mö mets anik; lusüt äjonon nu dönu zugi krugik, po kel kul äbinon nog nabikumo. Dugolöp smalik lü haratasüt vidik ätopon nemediko fo krugazug at. Domaked mö doms kil u fols älogädikon; doms äbinons ye te su flan bal lusüta. Ed us - jenöfö! so äbinos, - is nilü dugolöp nabik, is as dom telid keda smalik - is drimadom obik ästanon.

Logs oba älogetons usio; töbo äriskob natemami. Äspetob ün timül alik, das önepubon ini non, das öceinon oki ad fom votik, pö ob nesevädik, äspetob, das siens oba icütons obi. Nö! nö! us ästanon as bumäd bäldik ze vorädik, e nu älogob i visoiko möni geilik, kel äfomon flani votik lusütazuga at. Älülogetob domi, yani, fenätis e nufi labü sömit tipik. "O God gudik!" ävokädob, "lio atos emögikon-li?

"O söl Hausenstein!" äsäkob nekrediko, "vip e magäl ola no eyufons-li pö atos?"

"Nö! o söl dokan!" el Hausenstein ägesagom. "Büo mö sekuns nemödik, ed in fagot mö doms kil isludob ninälo ad nedunön spatis fovik, e ad motävön. Reto, no flagob ole kredi tefü kon at. Steifolös ga nemuiko ad suemön stadi ninälik oba. In ob fäkäd gretik reigon, spetät vemik reigon. Klülos, das motäv oba no päjenükon; sis vigs tel, sis del et, ven ituvob domi at, evisitob lusüti ti ün del alik. Mens us lödöls ya no plu demons obi; niludons bo, das lödob in dom seimik lusüta, u das sukob lödöpi pötik in klerätalusüt.

"Enüstepol-li ya ini dom at?" äsäkob spetätiko. E ven änoom säki, ävokädob nenviläd iko: "Diabö! Kikodo no edunol-li atosi?"

FEBOD	an occupation, trade	SLAPIK	slipshod, slovenly
FÜMÅLIKO	decisively	SÖRÖNÖN	to pursue
GUVÖN	to administer	TIFALÖN	to stagger, stumble

PUPS RUSÄNIK

Bal legivotas, keli täxetob vemo, binon ked pupas Rusänik. Ömna pups vel stanons flanü ods su fenätaboed; ömna klänedons okis ninü ods. Binons famülans veratik. Ekö ons : lemot, fat, mot, cils kil e putül. Binons jöniks. Boadivoban, kel äfomon onis, e pänan, kel äpänon onis edunons osi kobü löf gretik. Kanob fümön dö atos, bi binons so jöniks. Labons plad patik in lad oba. Jenöfo binons äs ob it: ömna vilob binön livätik e stanön ito fo kemens obik; ömna vilob senön sefi utanas, kels löfons obi. Pups at Rusänik, cedob, tidons obis gudiküno dö dins veütik at, sevabo, das kanobs fino stanön su futs lönik obas, bi dalabobs stüti sefik.

SPIKETS TEL

Cil pefiledöl dredon fili.

Do jigok binof bleinik, tuvof greni !

I:8:2002

CEDS E CÖDS TEFÜ DATUVAL

(Pened latinik Lebijopa di Friburg dätü del 12id yulula, yela 1894
Papale Leone XIII, petradutöl fa flen Volapüka)

O Fat Lebeatik!

'Johann Christian Roos', Lebijop zifa : 'Friburg', futü Saludot Olik seatöl, utosi ofovöl mükiko dajonom:

'Johann Martin Schleyer', pädänakultan pepänsionöl Lebijöpa obik, enu in zif 'Konstanz' elödöl, noe patiko in nol pükas sikom, abi medü buks e prosadas e poedotas, egivom blufis lekleilik relöfa omik e tälena plödakösömik, kobiko ko dediet Stule Papa. Bukis et elovegivom obe, sodas lovesedob onis, äs sümboli löföfa sonik tefü Saludot Olik. De penäds at palogoy, das elautom tü yel: 1867 poedoti tefü heroedans in komip nilü zif: 'Mentana', e poso poedoti latinik ad lobön Dalekultanali Geilikün.

Veräto, ven ats meritabiko pelobons, valöpo ägetom glori patik, bi, posä ilärnom kuratiko pükis luideg, ädatuvom püki nulik valemik, binoda balugikün e vemo fasilik ad pamemön. Kodü atos, mödikans vola lölik lobüloms omi, e, fovöl cedis okik, püki et, keli om ot nemom 'Volapük', gebons in penams, sodas ya pakalkulos, das teldegtum mil (2.000.000) pösods stütons püki at. No dälob cödön dinöfiko valodi püka; ab fümiko kredob, das kanob letön oni ini lob Glüga, e, kodü atos, das datikan püka at binom kultan katulik, e patiko, das om lifom verätiko samöfiko, äs man relöfik, pöfik e kotenik dub pänsionamon smalikün.

I jenöfiko, bi kleiliko hetom ludatuvotis veitacedima fa lautans takatulik, noe panedemom, abi jinom ömiko panestümön. Kodü atos cedob, das verätiko binos baiädik bai, e kovenik ko nämäd Glüga, das mesed loba e merita polägivon kultane at pubiko medü mal anik.

Kluo lebegob mükiko Saludoti Olik, das ofäkikom numadön pädani : 'Schleyer', büikumo pemäniotöli, bevü kuradünans klänik, kobiko ko frädS leigüpik kösömik, kelis om ot kodü pöfikam no kanomöv pelön.

Demü benäd, e r.

Johann Christian, Lebijop zifa : 'Friburg'
Ün 'Friburg' tü d. 12id yulula, yela 1894.